607/00

Den 20. november 2000 blev i sag nr. 52.948:

xxxxxxxxxx xxxx
xxxxxxxxxxx x
xxxx xxxxxxx

mod

Tryg-Baltica Forsikring
Tryg i Unibank
Klausdalsbrovej 601
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har tegnet gruppeinvaliderente i Tryg-Baltica Forsikring, Tryg i Unibank, klager over, at selskabet har ændret forsikringen med tilbagevirkende kraft til tegningstidspunktet og i konsekvens heraf har afvist at yde forsikringsdækning for et anmeldt erhvervsevnetab.

Selskabet har, med henvisning til at klageren afgav urigtige helbredsoplysninger på tegningstidspunktet, indsat følgende klausuler på forsikringen:
"Forsikringen giver ikke ret til erstatning ved tab af erhvervsevne eller præmiefritagelse for en lidelse i ryggen (inkl. halsen) eller derfra kommende symptomer i hoved, nakke, arme eller ben.
Forsikringen giver ikke ret til erstatning ved tab af erhvervsevne eller præmiefritagelse for helbredsforhold, der kan henføres til den ved tegningen oplyste migræne eller følger heraf."

Selskabets klausul vedrørende migræne, er dog ikke genstand for anke.

2. 52.948

I sagen er fremlagt klagerens begæring dateret og underskrevet den 25/7 1996. Af begæringen fremgår bl.a.:

"

| | | | |
|---|---|---|---|
| 1. Har De nogensinde været syg eller sygemeldt af en anden årsag end ukomplicerede børnesygdomme og kortvarige forkølelsestilfælde? | Nej x | Ja | Hvilke lidelser? |
| 2. Har De inden for de sidste 10 år været indlagt, behandlet eller undersøgt på sygehus, ambulatorium eller lignende, herunder røntgenklinik eller fysiurgisk klinik? | Nej x | Ja | For hvad? ... |
| 3. Har De i øvrigt inden for de sidste 10 år været undersøgt eller behandlet af læge, speciallæge, kiropraktor, fysioterapeut eller naturlæge? | Nej x | Ja | For Hvad? ... |
| ... | ... | | ... |
| 5. Lider De, eller har De lidt af diskusprolaps, iskias, hold i ryggen/nakken/lænden eller anden ryglidelse? | Nej x | Ja | Hvornår? ... |
| 6. Har De nogen legemsfejl (herunder nedsat hørelse eller syn).? | Nej x | Ja | Nærmere oplysninger ... |
| 7. Bruger De receptpligtige lægemidler? | Nej x | Ja | Hvilke? ... |
| 7a. Har De tidligere brugt receptpligtige lægemidler? | Nej x | Ja | Hvilke? ... |
| ... | ... | | ... |
| 9. Er de *fuldstændig* rask og arbejdsdygtig? | Ja x | Nej | Af hvilken grund? |

"

Den 7/9 1999 anmeldte klageren, at hun siden den 4/3 1998 havde været sygemeldt på grund af ledsmerter i hele kroppen, især i nakke, ryg, skuldre, arme, hænder og knæ. I anmeldelsen oplyste klageren, at de første sygdomssymptomer var opstået i efteråret 1997. I lægeattesten underskrevet den 7/9 1999 har klagerens læge anført, at lidelsen begyndte "For ca. 2 ½ år siden."

Klagerens læge har fremlagt journalen, hvoraf bl.a. fremgår:

".3.95. Klager over hævede ben og hævet ve. arm. ...

.3.96 Udstrålende smerter til begge skuldre. Obj:let nedsat hø. rotation i col. cervikalis, lille dysfunktion i T., neg. foramenkompressionstest. Men smerter i musklerne. Henv. til rtg. af sol. cervikalis mhp cervikothoracale overgang. (GL/bK)

.4.96 Costa IX hø side dysfunktion anteriort displaceret costa endvidere adskillige dysfunktioner og ømheder i hele col. thoracalis og i cervikothoracale overgang. henv. til holdningskorrigerende øvelser og mobiliserende øvelser hos fys. (GL/bK)."

Klageren blev i juli 1997 undersøgt af overlæge F.L., som i journaludskriften bl.a. har noteret: "2.7.97 ... 44-årig kvinde henvises for ledsmerter ... aktuelt: sommeren 1995 smerter i alle led, ryg og arme samt paræstesie ud i begge arme. Ømhed af fingerled, besvær med at klare almindeligt husligt arbejde. Haft hævelse af fodled, knæled, skulderled. Behandles med pinex og pironet. Tager også centyl p.n. på grund af let ødemtendens. Har tiltagende svært ved at klare det hårde arbejde men føler sig presset til at arbejde videre, da de er to som deler arbejdet. ... Har fået fys. behandling med kortvarig effekt."

Overlæge F.L. henviste i foråret 1998 klageren til Rigshospitalet medicinsk afd., og af journaludskrift herfra fremgår bl.a.: "... **NUVÆRENDE:** Begyndte sommeren 1995 med smerter i talrige led (fingre, håndled, albuer, skuldre, nakke, knæ fodled, tæer); der var let ledhævelse, især af fingerled og håndled. Siden har der været jævn forværring. Ledsmerterne forværres af fysisk arbejde, også lettere, og det kniber nu også med at støvsuge. Patienten arbejder i sommermånederne (april-oktober), hvor hun laver mad og gør rent på et pensionat for 80 - 90 skolebørn. Arbejdsdagen er fra tidlig morgen til 13.30 og så igen fra kl. 16. til 20. Sidste år klarede hun sig igennem uden sygemeldinger, men var helt ødelagt når hun kom hjem."

Klageren har ligeledes i et af selskabet fremsendt spørgeskema ved ledsygdomme/-lidelser angivet, at symptomerne debuterede i sommeren 1995. I samme skema har klageren oplyst, at hun ikke er blevet undersøgt.

Klagerens læge har i attest af 6/5 1998 til kommunen diagnosticeret klagerens lidelse som: "Artralgia in klimakterium (ledsmerter i forbindelse med overgangsalder). ... Spondylosis columna thoracolumbalid (slidgigt i brystkasse og lænderyg). Migræne. Degeneratio disci intervertebralis lumbalis (sammenfaldne skiver mellem lændehvervlerne."

I klageskrivelsen af 13/4 2000 til nævnet har klageren bl.a. anført: Jeg kan acceptere at forsikringen fortsætter med forbehold af min migræne men ikke det andet forbehold vedr. ryg, hals m.v. Jeg indrømmer at jeg ikke har været for god til at udfylde helbredsoplysningerne korrekt, det beror dels på at jeg har vanskeligt ved at læse og forstå

skriftlig tekst, da jeg er ordblind, dels at jeg ikke kunne huske at jeg havde været til behandling for migræne som barn på H. Sygehus. På grund af min ordblindhed har jeg fået hjælp af min mand til at udforme denne klage. De øvrige helbredsoplysninger som ville have foreligget, hvis selskabet hvad fået alle oplysninger i juli 1996 berettiger efter min mening ikke selskabet til at frafalde dækningsansvar for min nuværende sygdom. Det begrunder jeg i følgende som modargument til Trygs argumenter for at afvise erstatning:
det passer ikke, at jeg har haft mangeårige ryg- og ledsmerter
jeg ikke har været sygemeldt før marts 1998
tidligere lidelser af migræne ikke har indflydelse på nuværende situation med ledsmerter
behandling med NSAID var p.g.a. menstruationssmerter
konsultation hos egen læge i marts/april 1996 jeg ikke tror ville berettige Tryg-Baltica til at indsætte et forbehold vedr. ryglidelser m.v.
Journaloplysninger fra overlæge F.L. om at jeg skulle have haft smerter i led allerede i 1995 passer ikke. Jeg blev kun henvist til ham i 1997, og der er intet i journaloplysninger fra egen læge som viser at jeg skulle have haft ledsmerter allerede i 1995. Hvorfor L. så skriver 1995 forstår jeg ikke, og jeg er først i efteråret 1999 blevet opmærksom på den skrivefejl, da jeg fik kopi af generel sygeerklæring udarbejdet til A.G. Kommune i forbindelse med min dagpengesag."

Klageren har i den forbindelse henvist til sålydende skrivelse af 3/5 2000 fra sin egen læge: "På patientens opfordring kan jeg oplyse følgende, ..(klageren) har haft problemer med ledsmerter, patienten henvendte sig første gang hos undertegnede den 26/5-97, patienten har oplyst at ledsmerterne startede kort forinden (indtil 2 uger) før denne konsultation. Dette kan understøtte af, at patienten har været i konsultation 1 måned tidligere med et udslet på låret, uden at patienten har nævnt noget med problemer med ledsmerterne. Det tyder således på, at der er en fejl i de oplysninger som overlæge F.L. har opgivet, da der heri står, at patienten har haft ledsmerter fra sommeren 95. Til min opfattelse startede ledsmerterne først i maj 97."

I sagen er fremlagt journaludskrift fra radiologisk afd., B. Centralsygehus, hvoraf fremgår: "30.11.93.: (Dr. R.) R. us. af columna thoracolumbalis viser en antyd... ve.-sidig

scoliose i lumbaldelen med toppunkt omkring L.3. Thoracalt ses lette spondylotiske forandringer medadtil i thoracalcolumba m.. antydet regelmæssig kileform og randsclerosering ..."

Klagerens egen læge har ligeledes i generel helbredsattest til kommunen anført: "Fra sommeren 95 klager hun jævnligt over smerter i alle led. Mest provokeret af arbejde. Der har været hævelser af de store led. I en periode i 95 - 96 blev hun behandlet med salazopyrin. Det tåltes ikke og gav ikke den store lindring, derfor seponeret. Serologisk findes normale forhold. Hun udredes via medicinsk overlæge L, BCS i juli 97 til jan. 98. Den foreløbige diagnose ved viderehenvisningen til TTA var arthralgi. ... Røntgenundersøgelse af ryggen har vist spondylose (slidgigt) i brystkasse og lænderyggen. Hertil nogen degeneration af disci i lænden."

I selskabets skrivelse af 6/6 2000 til nævnet hedder det bl.a.: "Forsikringen dækker med udbetaling af hel invaliderente og præmiefritagelse for hele præmien, når kundens erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne. Hvis kundens erhvervsevne er nedsat mellem 1/2 og 2/3 udbetales halv invaliderente, og der er præmiefritagelse for halvdelen af præmien. ... Af bilag 12 fremgår, at forsikrede fra sommer 1995 har smerter i alle led, ryg, arme samt paræstesier ud i begge arme. Der er desuden ømhed af fingerled og besvær med at klare almindeligt husligt arbejde. Ifølge kommunens oplysninger (bilag 9) var forsikrede i 1963 indlagt i Hillerød med migræne. Gennem de sidste 10 år har der af og til været lændesmerter og smerter i hofte og ben. Forsikrede oplyser selv i bilag 6, spørgsmål 1, at ledsymptomer i arme debuterede i sommer 1995. Til spørgsmål 4 oplyser forsikrede, at årsagen til generne var en låsning i nakken. Disse oplysninger gjorde forsikrede os ikke bekendt med i helbredserklæring af 25. juli 1996 (bilag 1) ligesom helbredserklæringens besvarelse ikke gav os anledning til at stille uddybende spørgsmål jf. den ovenfor citerede besvarelse af helbredserklæringens spørgsmål 1, 3, 5, 7 og 9. Såfremt disse oplysninger om forsikredes helbredstilstand før forsikringen blev oprettet havde foreligget, da forsikringen skulle oprettes, kunne forsikringen være oprettet med normal præmie, men med følgende klausuler.
*Forsikringen giver ikke ret til erstatning ved tab af erhvervsevne eller præmiefritagelse for en lidelse i ryggen inkl. halsen) eller derfra kommende symptomer i hoved, nakke, arme og ben.*

*Forsikringen giver ikke ret til erstatning ved tab af erhvervsevne eller præmiefritagelse for helbredsforhold, der kan henføres til den ved tegningen oplyste migræne eller følger heraf.*

Dette oplyste vi forsikrede om i brev af 9. marts 2000 (bilag 14). Vi har i brev af 3. maj 2000 fra læge S.R. (bilag 13) fået oplyst, at ledsmerterne først startede i maj 1997. Ifølge forsikredes egne oplysninger (bilag 6) startede ledsmerterne i sommeren 1995. ..(Klageren) anfører i sin klage til Ankenævnet, at oplysningerne i bilag 5 og bilag 12 ikke er i overensstemmelse med sandheden, idet generne ifølge hendes egne oplysninger først debuterede den 4. marts 1998. Det fremgår af bilag 4, bilag 10, bilag 12, og forsikredes egne oplysninger i bilag 6, at der er modstrid mellem de oplysninger, som ..(klageren) afgav på tegningstidspunktet og den lægelige dokumentation i sagen. I henhold til forsikringsaftalelovens bestemmelser om urigtige risikooplysninger er vi kun forpligtet i det omfang og på de vilkår, vi ville have antaget forsikringen, såfremt de rette forhold havde været oplyst på tegningstidspunktet. Tryg-Baltica fastholder derfor, at ovennævnte klausuler er gældende samt, at forsikrede derfor ikke har ret til præmiefritagelse/udbetaling af invaliderente."

Nævnet udtaler:

Nævnet har gennemgået sagens lægelige akter og kan på baggrund heraf lægge til grund, at klageren i november 1993 fik røntgenundersøgt ryggen m.v., og at undersøgelsen viste tegn på slidgigt samt lette spondylotiske forandringer. Klageren har endvidere såvel til overlæge F.L. som i spørgeskemaet til selskabet oplyst, at symptomerne på ledlidelsen begyndte i sommeren 1995.

Det er herefter nævnets opfattelse, at klageren i hvert fald har afgivet urigtige oplysninger på begæringen ved ikke at oplyse om, at hun i 1993 fik undersøgte ryggen/brystvæggen på B. Centralsygehus, samt at hun inden forsikringens tegning modtog medicinsk behandling for smerter i alle led. Der er herved ikke givet selskabet fornøden opfordring til inden forsikringens antagelse at tilvejebringe fornødne yderligere oplysninger om klagerens helbredstilstand.

Da nævnet finder det godtgjort, at selskabet kun ville have antaget forsikringen med de nævnte klausuler, såfremt korrekte helbredsoplysninger havde foreligget på tegningstidspunktet, kan nævnet ikke kritisere, at selskabet med hjemmel i forsikringsaftalelovens § 6, stk. 2, har ændret forsikringen med tilbagevirkende kraft som sket.

Som følge af det anførte

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Jørgen Nørgaard